

**ŽINIŲ IR GEBĖJIMŲ SUTEIKIMO
SAUGOS IR SVEIKATOS SRITYJE
YPATUMAI
KAUNO MEDICINOS UNIVERSITETE**

Dr. Audrius Spirgys

Kampanijos „SAUGI PRADŽIA“ siekiai

- **jaunus darbuotojus** – skatinti geriau suvokti riziką ir apie tai, ką reikėtų daryti pradėjus dirbti;
- **darbdavius** - skatinti sudaryti saugias ir tinkamas darbo sąlygas, mokyti bei prižiūrėti pradedančiuosius darbuotojus, žinoti, kaip dera elgtis su neseniai pradėjusiu dirbti jaunu žmogumi;
- **mokyklas ir kolegijas** - skatinti į bendrąsias švietimo programas įtraukti supratimo apie riziką ir rizikos prevencijos klausimus, siekiant tinkamai parengti jaunus žmones jų pirmajai darbo dienai ir ugdyti su DSS susijusią atsakomybę vėlesniame gyvenime;

Trumpa Kauno medicinos universiteto charakteristika

KMU bendruomenę sudaro **16322** asmenys:

- dirba **1232** dėstytojai ir mokslo darbuotojai;
- dirba **876** gydytojai, **2136** slaugos specialistai ir **3131** kitų specialybių specialistai;
- pagrindinėse, vientisosiose ir antros pakopos studijose mokosi **3299** studentai ir **4754** tęstinių studijų specialistai;
- studijas tęsia **673** rezidentai ir **221** doktorantas.

Trumpa Kauno medicinos universiteto charakteristika

Svarbiausi KMU uždaviniai:

- **rengti** biomedicinos srities specialistus ir mokslininkus;
- **vykdyti** mokslinius tyrimus ir taikyti mokslinių tyrimų rezultatus;
- **teikti** sveikatos priežiūros paslaugas Lietuvos gyventojams;
- **tobulinti** specialistus ir juos perkvalifikuoti;
- **rengti ir leisti** vadovėlius, monografijas, mokymo knygas, mokslo žurnalus bei kitus leidinius, organizuoti mokslines konferencijas ir seminarus;
- **plėtoti** tarptautinį bendradarbiavimą pagrindinėse veiklos srityse.

Šaltinis: Kauno medicinos universiteto statutas

Trumpa Kauno medicinos universiteto klinikų charakteristika

Svarbiausi KMUK uždaviniai:

- **organizuoti** ir teikti asmens sveikatos priežiūros paslaugas;
- **dalyvauti** rengiant ir tobulinant medicinos ir kitus specialistus, teikti klinikinę bazę KMU studentams bei gydytojams-rezidentams, tobulinimo kursų klausytojams;
- **dirbti** mokslinį darbą, aprobuoti ir taikyti mokslo laimėjimus medicinos praktikoje;
- **dalyvauti** rengiant sveikatos priežiūros teisės aktus;
- **dalyvauti** rengiant, rengti ir vadovauti sveikatos priežiūros programoms;
- **vykdyti** visuomenės sveikatos priežiūros programas.

Šaltinis: Kauno medicinos universiteto klinikų įstatai

“SAUGI PRADŽIA”

Europos kampanija, kurios
siekis – užtikrinti saugią ir
sveiką jaunų žmonių
profesinės veiklos pradžią

Jaunas darbuotojas –
tarp 18–24 metų
asmuo.

Jaunas asmuo –
asmuo iki 18 metų.

Jauni darbuotojai Kauno Medicinos universitete

Asmenų iki 18 metų **neįdarbinta.**

Asmenų nuo 18 iki 25 metų **dirba (4 proc.)**:

- pedagoginio personalo - **12 asmenų**;
- kontoros (ofiso) darbuotojų - **17 asmenų**;
- inžinerinių – techninių darbuotojų - **15 asmenų**;
- pagalbinių darbuotojų ir darbininkų – **14 asmenų**.

Jauni darbuotojai

Kauno Medicinos universiteto klinikose

Asmenų iki 18 metų **neįdarbinta.**

Asmenų nuo 18 iki 25 metų **dirba (5 proc.)**:

- jaunesniojo medicinos personalo - **128 asmenys**;
- kontoros (ofiso) darbuotojų - **25 asmenys**;
- inžinerinių – techninių darbuotojų - **15 asmenų**;
- pagalbinių darbuotojų ir darbininkų – **166 asmenys.**

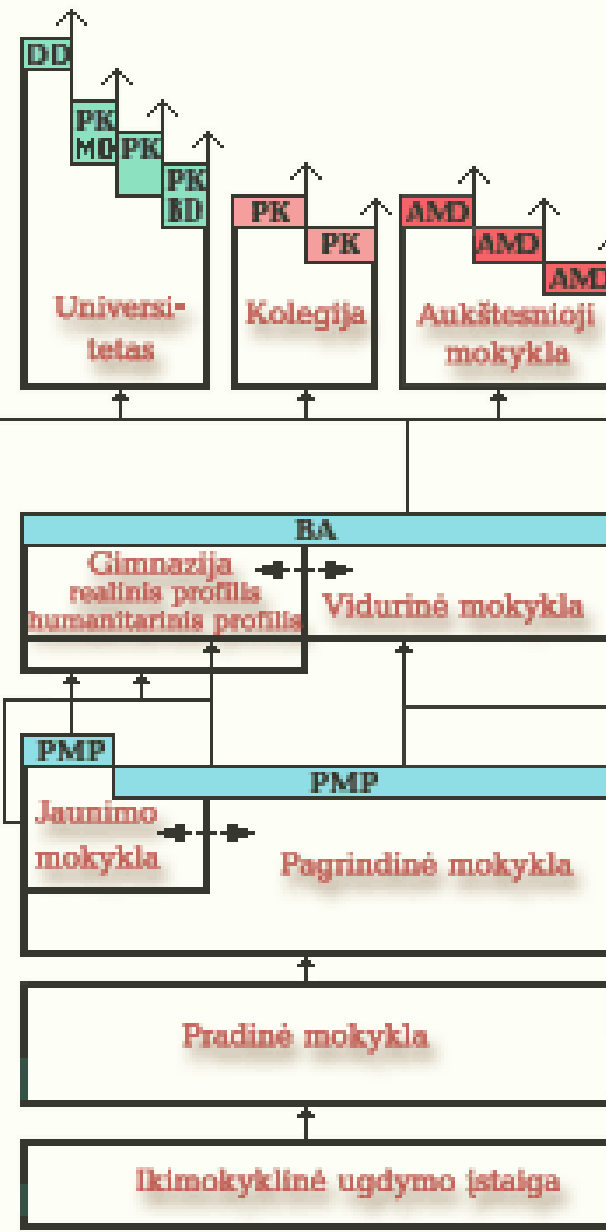
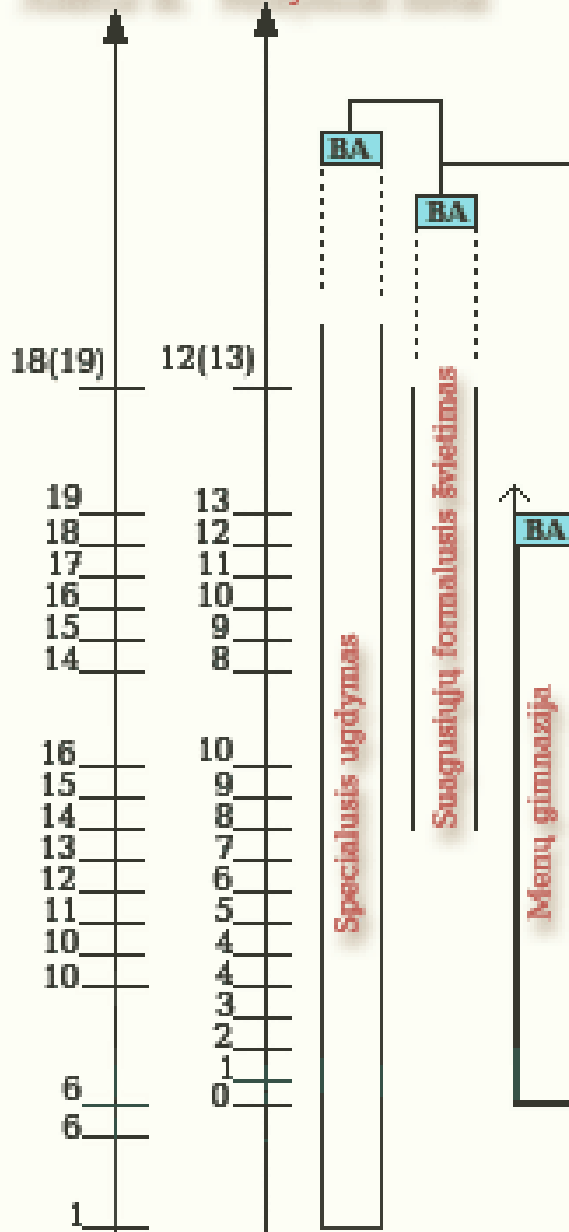

Lietuvos studijų sistema

Trumpiniai

- AMD - aukštesniosios mokyklos baigimo diplomas
- BA - brandos atestatas
- GD - bakalauro diplomas
- DD - daktaro diplomas
- KDD - kvalifikuoto darbuotojo diplomas
- KP - kvalifikacijos pažymėjimas
- MD - magistro diplomas
- PK - aukštojo mokslo diplomas, pažymintis suteiktą profesinę kvalifikaciją
- PMP - pagrindinės mokyklos baigimo diplomas
- ↑ - į darbo rinką

Amžius m. Mokymosi metai

Kauno medicinos universitete vykdomos studijos

- **pagrindinės** nuosekliosios universitetinės studijos (*pirmoji pakopa*) **2 metai**;
- pagrindinės nuosekliosios **magistratūros** ir **specialiosios profesinės** studijos (*antroji pakopa*)
- **2 metai**;
- **doktorantūros** studijos (*trečioji pakopa*) – **4 metai**;
- **vientisosios** studijos (*suderintos pirmosios ir antrosios pakopų studijos*) – **5 ... 6 metai**;
- **internatūros** studijos (kvalifikacijai įgyti) - **1 metai**;
- **rezidentūros** studijos (*trečioji profesinė pakopa*) – **2 ... 6 metai**;

Mokymas saugos ir sveikatos srityje

- Bendrojo lavinimo mokyklos privalo supažindinti moksleivius su bendraisiais saugos ir sveikatos darbe ir buityje reikalavimais;
- Aukštųjų ir aukštesniųjų mokyklų studentai, profesinių (*amatų*) mokyklų moksleiviai privalo būti mokomi darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimų pagal įgyjamas specialybes ir profesijas;

Saugos ir sveikatos dalykai studijų planuose

STUDIJOS

```
graph TD; A[STUDIJOS] --- B[DOKTORANTŪROS STUDIJOS]; A --- C[PODIPLOMINĖS STUDIJOS]; A --- D[IKIDIPLOMINĖS STUDIJOS]; B --- E[???]; C --- F[INSTRUKTAVIMAS]; D --- G[MOKYMAS IR INSTRUKTAVIMAS];
```

**DOKTORANTŪROS
STUDIJOS**

???

**PODIPLOMINĖS
STUDIJOS**

INSTRUKTAVIMAS

**IKIDIPLOMINĖS
STUDIJOS**

**MOKYMAS IR
INSTRUKTAVIMAS**

Saugos ir sveikatos dalykai studijų planuose

VIENTISOSIOS

REZIDENTŪRA 3

REZIDENTŪRA 2

REZIDENTŪRA 1

INTERNATŪRA

6 KURSAS

5 KURSAS

4 KURSAS

3 KURSAS

2 KURSAS

1 KURSAS

6

9

10

28

5

4

TRIPAKOPĒS

DOKTORANTŪRA 4

DOKTORANTŪRA 3

DOKTORANTŪRA 2

DOKTORANTŪRA 1

MAGISTRATŪRA 2

MAGISTRATŪRA 1

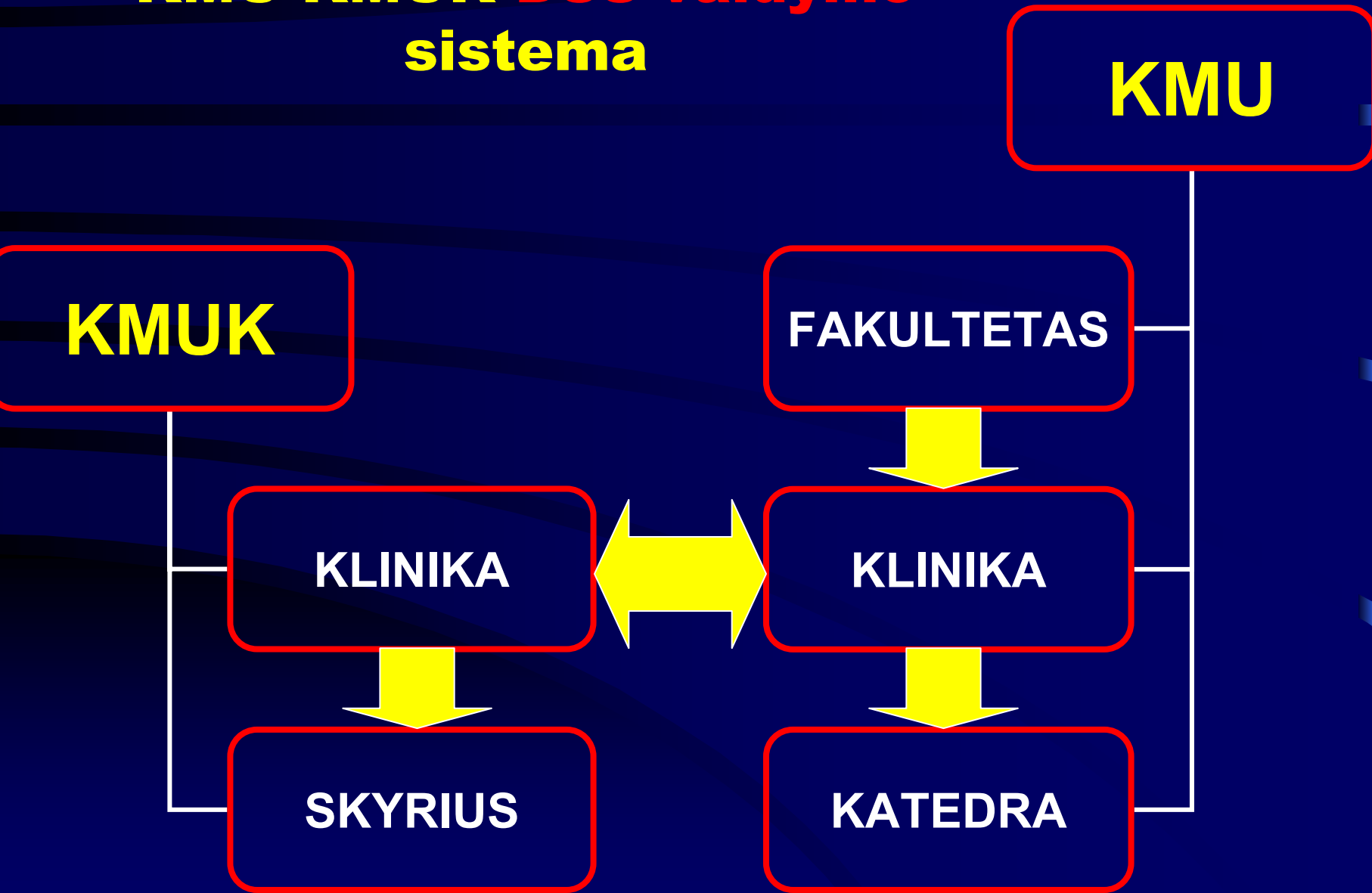
4 KURSAS

3 KURSAS

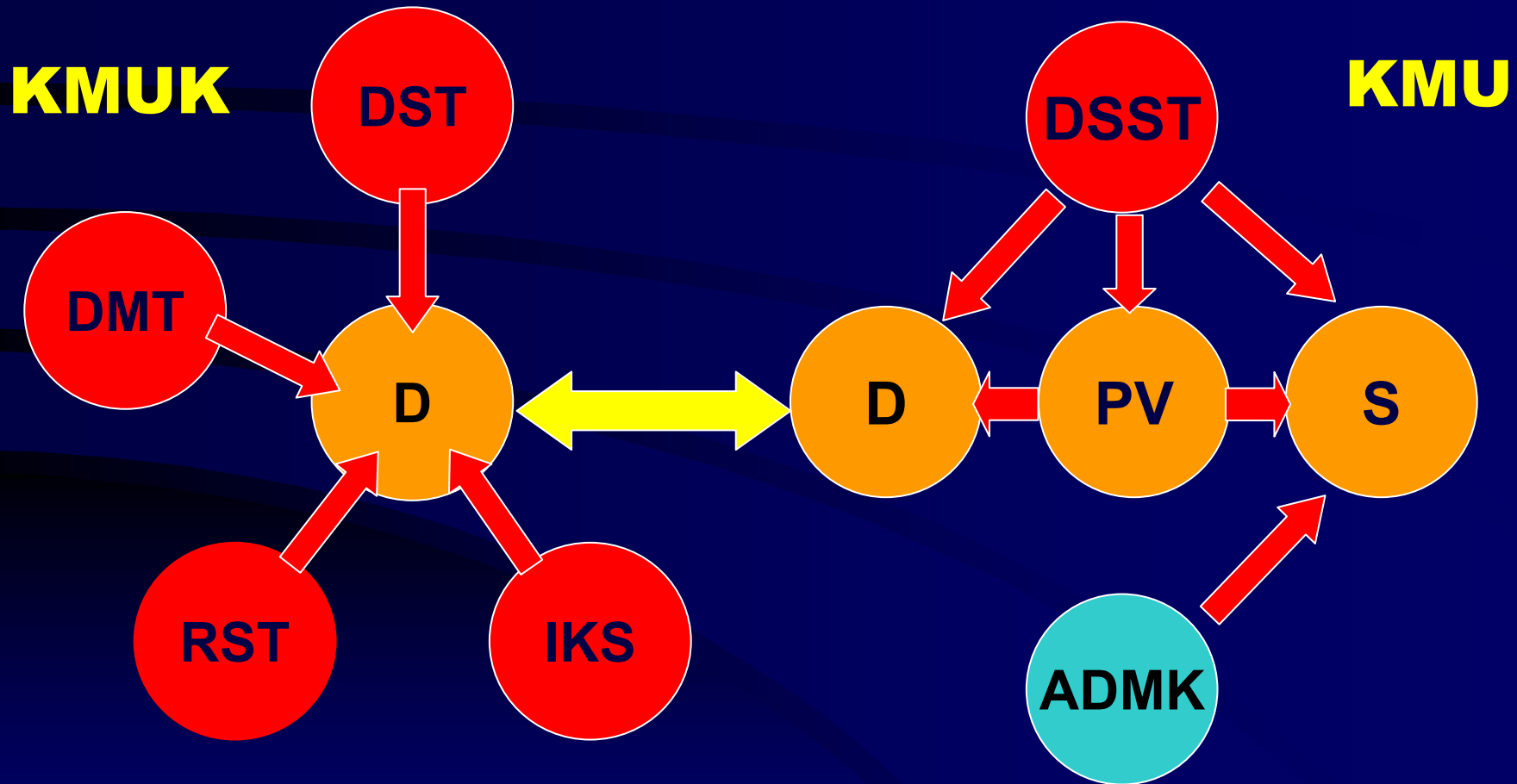
2 KURSAS

1 KURSAS

KMU-KMUK DSS valdymo sistema

KMU-KMUK DSS mokymo – instruktavimo – informavimo sistema

Mokymas, informavimas ir instruktavimas saugos ir sveikatos srityje

- Darbdavys negali reikalauti, kad darbuotojas pradėtų darbą įmonėje, jeigu jis **neinstrukuotas** saugiai dirbti jam pavestą darbą;
- Kai darbuotojui **nepakanka profesinių įgūdžių** arba **instruktavimo metu suteiktų žinių**, kad darbuotojas galėtų saugiai dirbti ir nebūtų pakenkta jo sveikatai, **organizuojamas darbuotojo mokymas** darbo vietoje, įmonėje ar mokymo įstaigose;

Instruktavimas saugos ir sveikatos srityje

- darbuotojų saugos ir sveikatos instrukcijų rengimo ir instruktavimo tvarka skirta įmonėms < ... > ir fiziniams asmenims, samdantiems kitus fizinius asmenis;
- visi įmonės darbuotojai, neatsižvelgiant į jų darbo stažą, kvalifikaciją, gamybos pobūdį, turi būti instruktuojami darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais.

Instruktavimas saugos ir sveikatos srityje

- Įmonės vadovas ar jo įgaliotas asmuo privalo užtikrinti, kad darbuotojas, darbdavių susitarimu **pasiųstas laikinam darbui į kitą įmonę**, būtų informuotas apie esamus ir galimus pavojus ir rizikos veiksnius įmonėje, į kurią jis pasiųstas dirbti.
- Toks darbuotojas turi būti instrukuotas saugiai dirbti naujoje darbo vietoje, **nepaisant to, kad** įmonėje, kurioje jis nuolat dirba, buvo nustatyta tvarka **instrukuotas** ir apmokytas saugiai dirbti.

“Studentiški” nelaimingi atsitikimai

- apie nelaimingą atsitikimą darbe, įvykusį profesinio mokymo įstaigos moksleiviui, **aukštesniosios ar aukštosios mokyklos studentui per jų praktiką įmonėje**, įmonės vadovas ar darbdavio įgaliotas asmuo privalo irgi nedelsdamas pranešti šių NA tyrimo nuostatų nustatyta tvarka mokymo įstaigai, kurios atstovas turi teisę dalyvauti tiriant nelaimingą atsitikimą darbe.
- Nelaimingus atsitikimus darbe, įvykusius profesinio mokymo įstaigų, įmonių mokiniams, aukštesniųjų ar aukštųjų mokyklų studentams per praktiką įmonėje, **registruoja įmonė, kurioje įvyko nelaimingas atsitikimas darbe.**

“Studentiški” nelaimingi atsitikimai

- Moksleivių nelaimingų atsitikimų tyrimo, registravimo ir apskaitos nuostatai reglamentuoja nelaimingų atsitikimų, ištikusių švietimo įstaigų moksleivius ugdymo proceso metu, tyrimo ir apskaitos tvarką.
- Šie Nuostatai taikomi visoms valstybinėms, savivaldybių ir nevalstybinėms švietimo įstaigoms (išskyrus aukštąsias mokyklas).

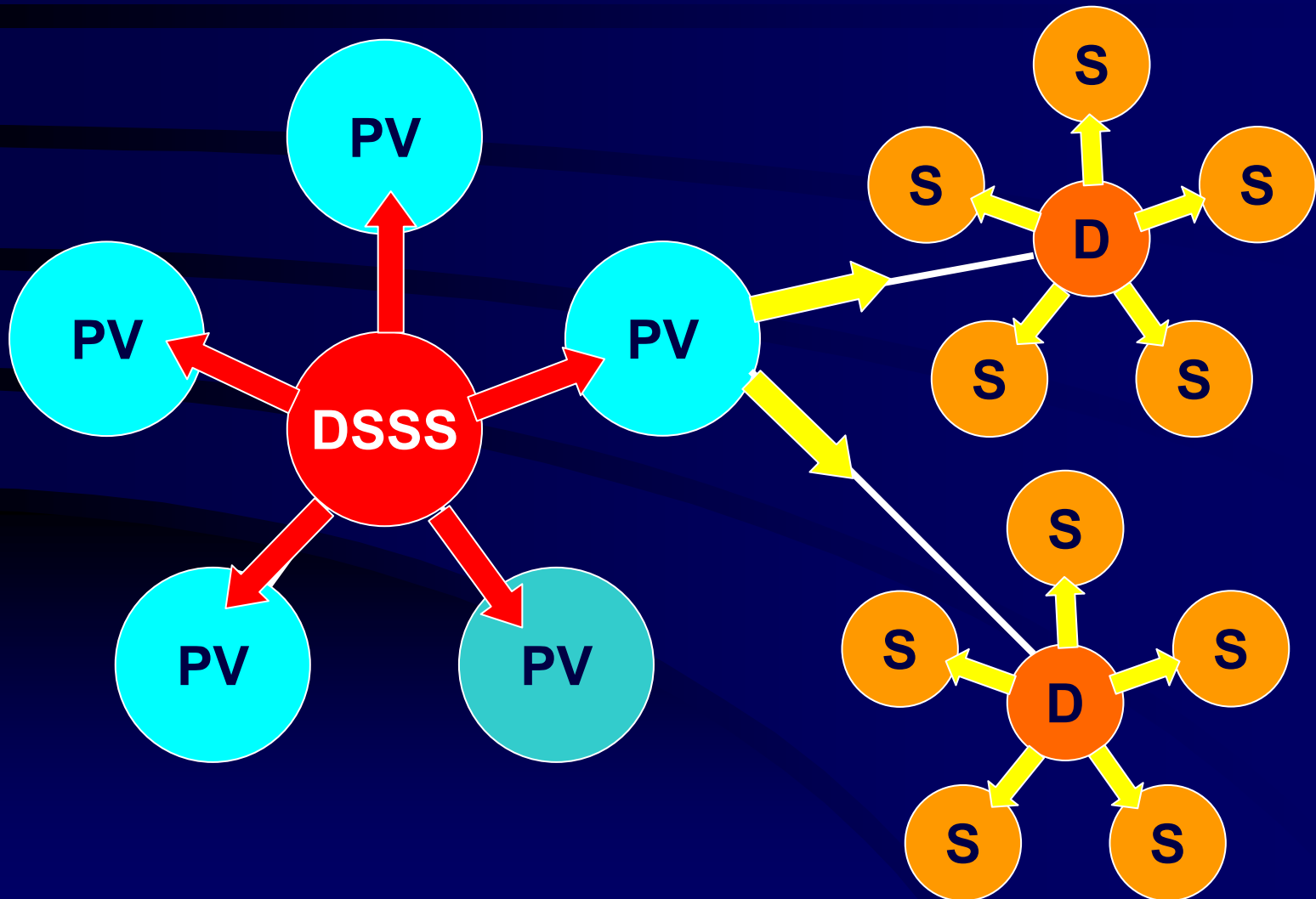
Vienas svarbiausių darbuotojų saugos ir sveikatos užtikrinimo principų :

- darbuotojų mokymas ir instruktavimas;
- internų mokymas ir instruktavimas;
- studentų ir rezidentų mokymas ir instruktavimas;

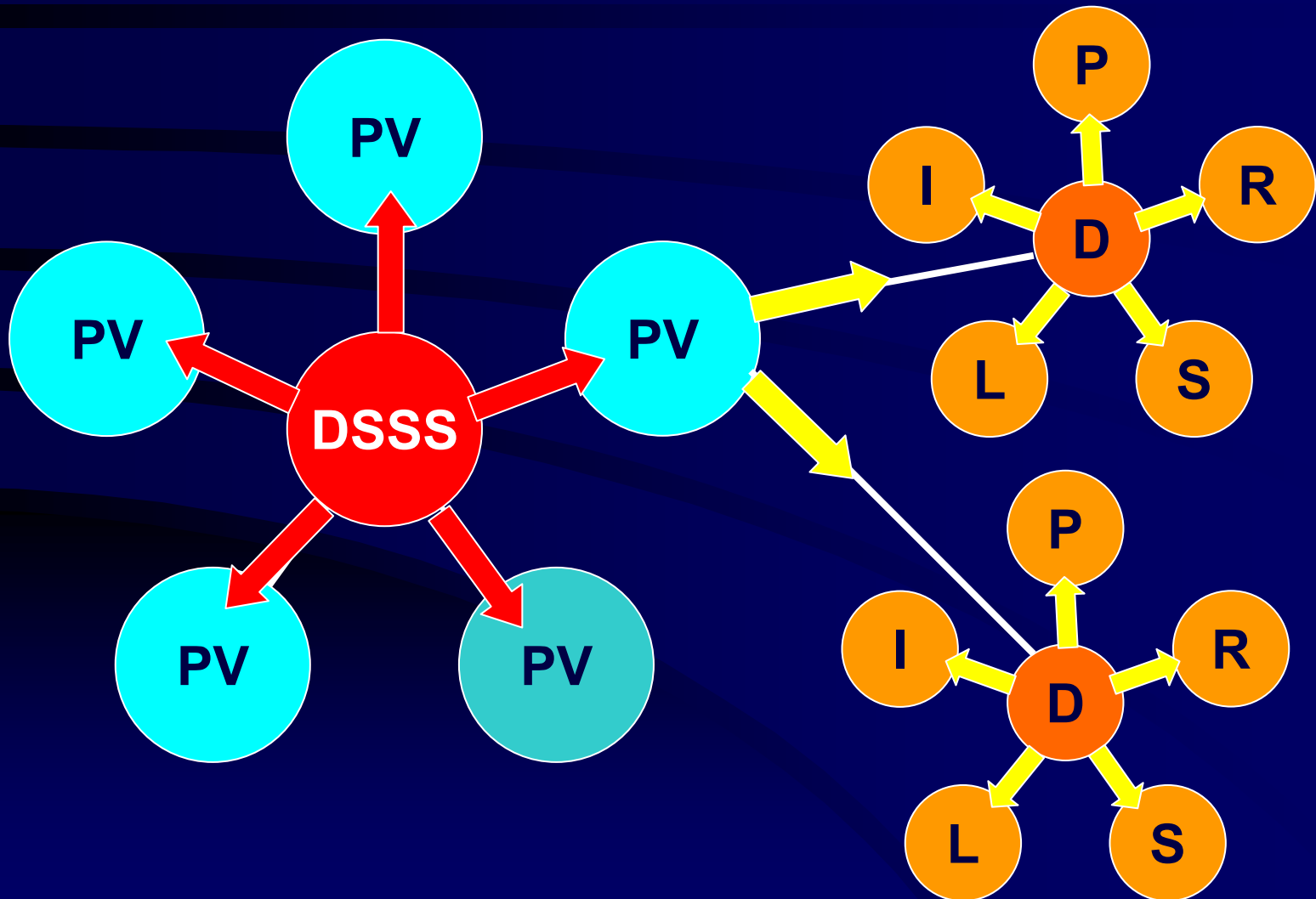

Šaltinis: Darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymas

Įmonės mokymo – instruktavimo – informavimo sistema **KMU**

Įmonės mokymo – instruktavimo – informavimo sistema **KMUK**

Instruktavimas saugos ir sveikatos srityje

- pavaldžius ar priskirtus darbuotojus darbo vietoje instruktuoja ir užpildo reikiamus instruktavimo registravimo dokumentus tiesioginis padalinio vadovas ar kitas įgaliotas asmuo, atestuotas Mokymo ir atestavimo darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais bendrųjų nuostatų nustatyta tvarka
- darbuotojams, išklausiusiems pirminį instruktavimą darbo vietoje, leidžiama dirbti tik po to, kai instruktavimas įforminamas instruktavimų darbo vietoje registravimo žurnale.
- apie darbuotojų, kuriems naujoje darbo vietoje buvo skirta stažuotė, leidimą savarankiškai dirbti įrašoma instruktavimų darbo vietoje registravimo žurnale.

Pavojingus darbus dirbančių darbuotojų mokymas

- Darbuotojų, **dirbančių pavojingus darbus**, mokymo ir žinių iš darbuotojų saugos ir sveikatos srities patikrinimo bei šių darbų saugaus atlikimo tvarką nustato darbdavys;
- **Naudoti potencialiai pavojingus įrenginius**, atlikti nuolatinę privalomą priežiūrą jų eksploatavimo metu leidžiama darbuotojams, įgijusiems specialių žinių ir išlaikiusiems tokių žinių patikrinimo egzaminą.

Instruktavimas saugos ir sveikatos srityje

- **Instruktavimas** – darbuotojo informavimas apie profesinę riziką įmonėje bei darbo vietoje, apie įmonėje galiojančių darbuotojų saugos ir sveikatos norminių teisės aktų reikalavimus ir išaiškinimas saugių veikimo būdų, privalomų jam atliekant pavestus darbus;
- **Darbuotojų saugos ir sveikatos instrukcija** – įmonės darbuotojų saugos ir sveikatos vietinis (*lokalinis*) norminis teisės aktas, nustatantis konkrečias darbuotojų pareigas bei veikimo būdus, saugant savo ir kitų darbuotojų sveikatą ir gyvybę;

Instruktavimas saugos ir sveikatos srityje

- Instruktuojantysis po instruktavimų turi įsitikinti, kad darbuotojas viską suprato, patikrindamas jo žinias apklausa arba naudodamasis techninėmis mokymo priemonėmis, ir nustatyti, ar pavestą darbą darbuotojas galės atlikti saugiai.
- Darbuotojų, dirbančių pavojingus darbus žinios po pirminio ir periodinio instruktavimų darbo vietoje tikrinamos testais. Konkrečią testavimo tvarką nustato įmonės vadovas.

Internatūra

- studijų dalis, kurią asmuo studijuoja ir **atlieka bendrąją medicinos ar odontologijos praktiką** interno vadovo prižiūrimas ir įgyja bendrosios medicinos ar odontologijos žinių, įgūdžių ir klinikinės patirties;
- Internatūros studijų laikotarpiu tarp KMU ir interno vadovo sudaroma **darbo sutartis**;
- **internatūros bazių** atranką vykdo Rezidentūros komitetas;
- tarp universiteto, internatūros bazių ir internų sudaromos **praktinio mokymo sutartys**;
- gydytojas internas dalyvauja visoje internatūros bazės padalinio veikloje. Visą profesinę veiklą skiria praktikai ir teorijai: po tiek valandų per darbo savaitę, kiek nustatyta teisės aktais tos specialybės gydytojams.

Šaltinis: KMU rezidentų ir gydytojų tobulinimo reglamentas

Rezidentūros studijos

- **skirtos** medicinos studijas baigusiems asmenims **rengti medicinos praktikai**;
- pirminė medicinos gydytojo rezidentūra **privaloma** visiems medicinos fakultetų studentams;
- **vyksta** šiai rezidentūrai akredituotose medicinos įstaigose;
- tiesiogiai **vadovauja** – rezidentūros vadovas;
- rezidentūros vadovai **įdarbinami** KMU personalo skyriuje;
- rezidentūros studijų bazės vadovas privalo **garantuoti darbo sąlygas**, reikalingas rezidentūros ciklą studijoms.

Rezidentūros studijos

- rezidentui **privalu** laikytis mokymo bazės vidaus darbo tvarkos taisyklių;
- rezidento darbo **savarankiškumo laipsnį** nustato rezidento vadovas, kartu su padalinio vadovu;
- rezidentūros studijų pradžioje rezidentai turi būti supažindinti su **darbų saugos, priešgaisrinės saugos ir aplinkos saugos instrukcijų reikalavimais** bei darba, klinikinėje bazėje reglamentuojančiais dokumentais;
- **instruktavimas** įforminamas dienynuose;
- rezidentų darbo ir poilsio laiką bei socialinį draudimą reglamentuoja darbo įstatymai bei teisės aktai, reglamentuojantys **gydytojų darbą**.

Šaltinis: KMU rezidentų ir gydytojų tobulinimo reglamentas

Rezidentūros studijos

- rezidentui **privalu** laikytis mokymo bazės vidaus darbo tvarkos taisyklių;
- rezidento darbo **savarankiškumo laipsnį** nustato rezidento vadovas, kartu su padalinio vadovu;
- rezidentūros studijų pradžioje rezidentai turi būti supažindinti su **darbų saugos, priešgaisrinės saugos ir aplinkos saugos instrukcijų reikalavimais** bei darba, klinikinėje bazėje reglamentuojančiais dokumentais;
- **instruktavimas** įforminamas dienynuose;
- rezidentų darbo ir poilsio laiką bei socialinį draudimą reglamentuoja darbo įstatymai bei teisės aktai, reglamentuojantys **gydytojų darbą**.

Šaltinis: KMU rezidentų ir gydytojų tobulinimo reglamentas

Išvados ir pasiūlymai

1. Rengiant naujus DSS norminių teisės aktų projektus atkreipti dėmesį į nepakankamai apibrėžtą aukštųjų mokyklų studentų, internų ir rezidentų mokymo, instruktavimo ir informavimo tvarką.
2. Rengiant naujus DSS norminių teisės aktų projektus atkreipti dėmesį į nepakankamai apibrėžtą aukštųjų mokyklų studentų, internų ir rezidentų patirtų Nelaimingų atsitikimų ugdymo procese tyrimo tvarką.